

5. Широкова Г.В. Особенности формирования жизненных циклов Российских компаний (эмпирический анализ) / Г.В. Широкова, И.С. Меркурьева, О.Ю. Серова // Российский журнал менеджмента. – 2006. – №3. – Т. 4. – С. 3-26.

6. Широкова Г.В. Модели жизненных циклов организаций: теоретический анализ и эмпирические исследования / Г.В. Широкова, О.Ю. Серова // Вестник Санкт-Петербургского университета. – 2006. – Сер.8. – Вып.1. – С. 3-27.

7. Перебийніс В.І. Організаційний розвиток підприємств: теоретичні та практичні аспекти : [монографія] / В.І. Перебийніс, А.В. Світлична. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 216 с.

УДК 631.15/16:006.83

ЯКІСТЬ І БЕЗПЕКА ЯК ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Костюк О.Д., к.е.н.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

У статті висвітлені актуальні питання забезпечення якості продукції на підприємствах.

This article is focused on issues of quality assurance in enterprises.

Постановка проблеми. Якість є одним з основних показників, які визначають спосіб життя, соціальну-економічну та екологічну основу для успішного розвитку людини і суспільства. Чим вищий рівень якості продукції і послуг в державі, тим більшим багатством і потенціалом для розвитку вона володіє. Дотримання вітчизняними виробниками міжнародних вимог до якості продукції та управління їх якістю дозволить їм стати рівноправними партнерами в світовому товарообігу.

Забезпечення якості в сучасних умовах є комплексною проблемою і потребує системного підходу до її вирішення, тому необхідно знайти оптимальний баланс між витратами на підтримку дійсної якості та прибутком від його забезпечення. Контролю якості готової продукції вже не достатньо. В мовах глобалізації світової економіки надзвичайно актуальним є впровадження на підприємствах систем управління якістю та безпечністю кінцевого продукту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних аспектів та практики управління якістю продукції висвітлені в працях вітчизняних та зарубіжних науковців: Р.В. Бичківського, В.І. Гіссіна, А.В. Гличева, М.В. Калінчика, П.Я. Калити, М.І. Шаповала, У. Демінга, К. Ісікави, Е. Кондо та інших учених.

Велике соціально-економічне значення отримання якісної і безпечної продукції та формування спеціалізованого ринку високоякісних продуктів харчування обумовили вибір теми дослідження та його мету.

Виклад основного матеріалу дослідження. Управління якістю є динамічним і багатоаспектним процесом, а сучасні системи управління якістю є важливим засобом конкурентного змагання: дають можливість оптимізувати

ресурсний потенціал, сприяють формуванню портфеля замовлень та залученню інвестицій.

Процес створення, розподілу, реалізації та використання продукції складається з багатьох елементів і має назву «петля якості» [4].

Рис. 1. Етапи, на яких забезпечується якість («петля якості»)

Система управління якістю продукції – це погоджена робоча структура, впроваджена на підприємстві і включає в себе ефективні технічні і управлінські методи, які забезпечують оптимальні способи взаємодії людей, устаткування, а також інформації з метою задоволення потреб споживачів стосовно якості продукції, а також економії витрат на її забезпечення.

Сучасні системи управління якістю є важливим засобом конкуренції – вони дають можливість оптимізувати всі ресурси підприємства, сприяють формуванню портфеля замовлень та залученню інвестицій. Необхідною умовою функціонування системи якості є її регулярний аналіз протягом року з обов'язковими звітами спеціалістів про досягнення поставлених цілей.

Вимоги до системи управління якістю на підприємствах висуваються для того, щоб споживачі і керівництво були впевнені у здатності підприємства ефективно випускати якісну продукцію протягом тривалого часу. За цей час можуть змінюватись технології, постачальники, виробники тощо, але всі ці фактори не повинні впливати на якість продукції

Механізм управління якістю продукції полягає в тому, що в результаті вивчення характеру і обсягу потреби, а також технічного, економічного і організаційного потенціалу підприємства, встановлюються планові показники з якості продукції. На цій основі базується конструкторська і технологічна підготовка виробництва і здійснення виготовлення продукції в необхідній кількості.

В умовах глобалізації світової економіки визначальними елементами управління якістю, які найбільш істотно впливають на постачання на ринок конкурентоспроможної вітчизняної продукції, є внутрішньовиробничий технічний контроль якості, процес стандартизації та сертифікації сировини та готових виробів, внутрішніх систем якості; державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення; впровадження та дотримання принципів НАССР.

Найпоширенішою є система управління якістю за стандартом ISO 9000. ISO (International Organization for Standardization) – міжнародна організація із стандартизації, яка була створена делегатами 26 країн у 1947 році. Це всесвітня федерація національних органів стандартизації. Головне завдання ISO – сприяти розробці всесвітньо визнаних стандартів, правил та інших аналогічних документів з метою полегшення міжнародного обміну в усіх галузях.

Таблиця 1

Кількість сертифікатів на системи управління якістю та системи екологічного управління, які зареєстровано та анульовано у Реєстрі УкрСЕПРО (станом на 31 грудня 2010 року)

Назва систем	Зареєстровано сертифікатів, кількість, шт.		Анульовано сертифікатів, кількість, шт.		Чинні сертифікати станом на 31.12.2010р.
	Разом	у т.ч. у 2010р.	Усього	у т.ч. у 2010р.	
Сертифікати на системи управління якістю за ДСТУ ISO 9001-2001	3195	5	1302	576	1893
Сертифікати на системи управління якістю за ДСТУ ISO 9001-2009	1622	1312	53	53	1569
Сертифікати на системи екологічного управління за ДСТУ ISO 14001-2006	136	18	33	4	103

Гармонізація вітчизняних стандартів з міжнародними вимогами сприятиме вільному руху товарів як на внутрішньому так і на світовому ринках, сталому зростанню економіки, добросовісній конкуренції, охороні життя і здоров'я людей та навколишнього середовища.

Досвід країн з перехідною економікою свідчить, що адаптація до світових норм та правил виробництва і торгівлі для нашої держави безальтернативна, а зволікання з її впровадженням може призвести до втрати ринків збуту та створення негативного іміджу в торгово – економічних відносинах.

На сучасному етапі ринкових перетворень, особливо у зв'язку з членством України в Світовій організації торгівлі, в нашій державі приділяється надзвичайна увага питанням захисту внутрішнього ринку від неякісної та небезпечної продукції, а також створенню ефективних механізмів захисту прав споживачів і забезпеченню державних гарантій їх реалізації [5].

Для активізації процесу управління якістю в Україні потрібні такі умови, як державна підтримка підприємств, впровадження наукових розробок в управління, технології та технічні процеси, безперервне навчання та мотивація персоналу, забезпечення зворотного зв'язку між споживачами та постачальниками.

В сучасних умовах переваги підприємствам забезпечує система управління якістю, адже на зміну економічній конкуренції приходять конкуренція стратегій розвитку на основі систем забезпечення якості і безпечності продукції. Впровадження систем управління якістю дозволяє чітко розмежувати функції учасників виробничого процесу, оперативно виявляти, аналізувати та усувати помилки і їх причини, збільшити зацікавленість працівників у кінцевому результаті.

Висновки. Дослідження показали, що стандартизація та сертифікація на відповідність міжнародним вимогам полегшить вітчизняним товаровиробникам економічну інтеграцію, надасть гарантії якості продукції для внутрішнього споживання та на зовнішньому ринку, підтримуватиме прозору конкуренцію між товаровиробниками, захистить права споживача та сприятиме вдосконаленню систем менеджменту на підприємстві.

Вирішення завдання покращення якості і безпеки є пріоритетними напрямками діяльності кожного підрозділу підприємства. Досягнення поставлених цілей можливо за рахунок планування розвитку, модернізації виробництва на базі використання маловідходних та безвідходних технологій, які забезпечують ресурсо- та енергозбереження. Системи якості, безпеки та екологічного менеджменту на підприємствах вимагають постійного покращення, регулювання та перегляду цілей і політики підприємства, для чого необхідно визначити структуру процесів та документації, покращення умов роботи персоналу та мотивація його до вдосконалення.

Дослідження управлінських явищ на підприємствах дає підстави стверджувати, що система управління якістю має великий резерв для реалізації їх потенціалу: лідерство керівництва, мотивація якісної роботи, посилення інноваційної складової, використання європейської моделі забезпечення якості та безпеки продукції, постійний моніторинг ринків та діагностика конкурентоспроможності своєї продукції.

Література:

1. Бичківський Р.В. Управління якістю: Навч. посібник – Львів, ДУ „Львівська політехніка”, 2000. – 329 с.

2. Гличев А.В. Основы управления качеством продукции. Узд. 2-е перераб. и доп. М.: РИА „Стандарты и качество», 2001. – 80 с.
3. Добрянська В.В., Щепак В.В. Проблеми удосконалення системи управління якістю на промислових підприємствах // Економіка і регіон. – 2005. – № 1(4). – С.11-14.
4. Кардаш В. Я., Павленко І. А., Шафалюк О. К. Товарна інноваційна політика: Підручник. — К.: кнеу, 2002. — 266 с.
5. Ситніченко В.П. Тенденції якості у новому тисячолітті // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2000. – №3. – С. 42-47.
6. Управління якістю продукції. Навч. посібник / О.Й. Запунний, О.О. Запунний, І.В. Полуда, С.М. Савченко; / За редакцією В.Д. Немцова. – К.: ІЗМН, 1998. – 135 с.
7. Шаповал М.І. Менеджмент якості: Підручник.- К.: Т-во „Знання” КОО, 2003. – 475 с.

УДК 657.62

АНАЛІТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЇ СПРОЩЕНОГО ФІНАНСОВОГО ЗВІТУ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

*Тютюнник Ю.М., к.е.н., доцент, Тютюнник С.В., к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія*

У статті розглядаються напрями використання інформації спрощеного фінансового звіту малих підприємств в оцінюванні їх фінансового стану за допомогою системи фінансово-економічних коефіцієнтів.

In the article are examined directions of the use of information of the Simplified financial statement of small enterprises in the evaluation of them the financial state by means of the system of financial and economic coefficients.

Постановка проблеми. Важливим напрямом організації економічної роботи суб'єктів малого підприємництва є оцінювання їх фінансового стану за інформацією Балансу (форма №1-м) і Звіту про фінансові результати (форма №2-м). Головна мета аналізу фінансових звітів – оцінити результати та ефективність функціонування підприємства за звітний період і в динаміці, своєчасно виявляти та усувати недоліки у підприємницькій діяльності, знаходити резерви поліпшення фінансового стану.

Найбільш розповсюдженими методичними прийомами фінансового аналізу є горизонтальний і вертикальний аналіз інформації балансу, а також розрахунок відносних показників структури, динаміки та структурної динаміки. При цьому існують різні варіанти побудови системи абсолютних і відносних оціночних показників, що потребує їх уточнення з урахуванням масштабу бізнесу (великий, середній, малий) та інформаційного забезпечення розрахунку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у методологію та практику аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання зробили К.В. Ізмайлова, Г.І. Кіндрацька, В.В. Ковальов, М.Я., Л.А. Лахтіонова, О.В. Павловська, В.О. Подольська, П.Я. Попович, Г.В. Савицька, Ю.С. Цал-Цалко, М.Г. Чумаченко, Н.П. Шморгун та інші вчені-економісти. Разом із тим, сучасна нормативно-методична база з даної проблематики орієнтується, насамперед, на повну фінансову звітність у складі п'яти форм [1].